REKKENKAMER
noardeast-fryslân

Dokkum, 2 februari 2026

Persbericht

Rekenkamer: gemeenteraad kan bij formatie 2026 meer grip krijgen op coalitieafspraken en verantwoording

De Rekenkamer Noardeast-Fryslân onderzocht hoe de coalitieakkoorden van 2022 en 2024 tot stand zijn gekomen en hoe deze in de praktijk zijn uitgewerkt. Het onderzoek is uitgevoerd met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen en de daaropvolgende formatie in 2026.

De belangrijkste conclusie: De gemeenteraad kan bij een volgende formatie meer grip organiseren op politieke afspraken, uitvoering en verantwoording, door hierover vooraf explicietere keuzes te maken en vast te leggen. Dat helpt ook om het proces en de resultaten beter navolgbaar te maken voor inwoners.

Wat ziet de Rekenkamer?
De gemeenteraad heeft bewust gekozen voor een lichte vorm van coalitievorming: een raadsagenda en een coalitieakkoord op hoofdlijnen, zonder financiële kaders en zonder expliciete afspraken over uitvoering en verantwoording.

Die ruimte is in de praktijk benut. Ambities zijn vertaald naar beleid en begroting. Maar omdat hierover vooraf geen afspraken zijn gemaakt, moet de raad die informatie in de praktijk zelf bij elkaar brengen. Daardoor is het verband tussen politieke ambities, uitvoering en effecten niet altijd vanzelf zichtbaar.

Volgens de rekenkamer is dit geen kwestie van goed of fout, maar van bewuste keuzes met gevolgen voor de rol van de raad. Een akkoord op hoofdlijnen kan goed functioneren, maar vraagt dan wel om duidelijke afspraken over informatie, monitoring en verantwoording.

Aanbevelingen richting 2026: maak keuzes expliciet en leg ze vast
De rekenkamer adviseert de gemeenteraad om bij de komende formatie explicieter stil te staan bij de eigen rol. Dat kan onder meer door:

- een raadsbrede agenda vast te stellen aan het begin van de bestuursperiode,
- vooraf afspraken te maken over financiële kaders,
- vast te leggen hoe en wanneer het college verantwoording aflegt over de uitvoering van het coalitieakkoord.

Het onderzoek laat ook zien dat verwachtingen tijdens de formatie er toe doen: hoe open ben je, wie doet waarover mee en hoe word een raadslid geïnformeerd? Als die verwachtingen niet duidelijk zijn, kan dit leiden tot misverstanden en minder vertrouwen. Niet alles is in regels en afspraken te vangen.

PERSBERICHT

Quote Ico van Slooten - voorzitter Rekenkamer

“Dit onderzoek gaat niet over ‘gelijk krijgen’. Het gaat over de vraag: hoe houdt de raad zelf grip op de bedoeling van een coalitieakkoord, van formatie tot uitvoering. De basis is er, maar als je wilt dat het voor raadsleden en inwoners te volgen blijft, moet je een paar spelregels vooraf gewoon strak afspreken. We nodigen de raad uit om hier heldere keuzes in te maken,”

Vervolg

Het rapport wordt aangeboden aan de gemeenteraad op 5 februari tijdens It Petear.
Op 19 februari gaat de raad hierover in debat.

Het rapport bestaat uit twee delen:
- Rekenkameronderzoek - Coalitieakkoorden - deel 1 conclusies en aanbevelingen;
- Rekenkameronderzoek - Coalitieakkoorden - deel 2 onderzoeksrapport.

Het onderzoeksrapport is te lezen via: Agenda noardeastfryslan - It Petear donderdag 5 februari 2026 20:00 - 21:30 - iBabs Publieksportaal

PERSBERICHT